

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEKRE:
EGY ÓRA 200 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FÉLÉVRE 16 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELKÉLŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

A franciák és angolok támadásai meghiúsultak

Az olaszok a M. Perticán nagy veszteséget szenvedtek

Az olasz háboru

Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 9. Hivatalos jelentés.

A Monte Perticán tegnapelőtt este és tegnap reggel visszavertük az olaszok támadásait. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A nyugati harctér

A német jelentés

Berlin, szeptember 9. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Helyi harcokban az ellenség támadásait visszavertük és foglyokat ejtettünk. Arleux és Havrincourt között a csatorna mentén tüzési harc és felderítő csatározások.

A Peronnéból Cambrayba vezető országúttól délre az ellenség folytatva támadásait nagyobb erők harcbevételével a Conzeancourt—Epechy—Templeauxtól északra haladó vonal ellen. A támadások az ellenség súlyos vesztesége mellett meghiúsultak.

Előcsapataink tegnap tulnyomó erejű ellenséges erőket megakadályoztak az előnyomulásban a St. Simon és a Crosat-csatorna felé.

Az Oise és az Ailette között felderítő harcok. Az Ailette és az Aisne között az ellenség több hiábavaló részleges támadások után estefelé ellentámadásra indult az egész fronton. Részben közelharcban és ellenlökésekkel visszautasítottuk.

Az Aisne és a Vesle között részleges támadásokat, a Champagnen részleges előretéréseket hiúsítottunk meg.

Egy repülőrajból, amely Mannheim ellen indult támadásra, 5 repülőgépet lőttünk

le. — Augustus havában a német frontokon 665 repülőgépet lőttünk le, továbbá 53 kötött léggömböt. 25 repülőgép birtokunkba került, a többi az ellenséges vonalakon túl zuhant le. A mi harci veszteségünk 143 repülőgép és 36 kötött léghajó.

LUDEENDORFF,
első főszállásmester.

Laon védelme

Genf, szeptember 8. A csatafront déli szárnyának helyzetéről a francia katonai szakértők a következőket jelentik:

A németek az Aisnetől északra visszavonulnak, de ugyanakkor lázasan készítik elő védelmi vonalaikat a csatornától északra. Az egész vidéken védelmi műveket ásnak, mély árkokat a csapatok és a muníció számára, a falyokban megerősítik a pincéket. Nagyaranyu defenzívát készítenek elő. Az Aillettetől északra és a Laontól délre terjedő vidéket megtömik ágyukkal és mindenáron el akarják zárni előlük az utat Laon felé. Cessierestől északra (Laontól nyugatra) 15 és 17 centiméteres ágyukat igyekeznek elrejtetni. A soissons—laoni vasutvonal egész vidéke tele van ágyuval, Laontól délre rengeteg 15 és 17 centiméteres ágyu van. Craonnetól északra pedig a 15 centiméteres ágyuknak óriási tömeget halmozták fel.

Az angol jelentés

— szeptember 8. A Havrincourtól délre levő egész fronton tovább tart a németek visszavonulása csapatainknak állandó nyomása alatt. Elértük a Beauvois — Roisel — Havrincourt erdő vonalát. Előcsapataink az ellenséges utóvédekkel való heves harcokban foglyokat ejtettek és nagy veszteséget okoztak az ellenségnek. A kezükre jutott szénraktárak és utóépítőanyagok az ellenség ama szándékát bizonyítják, hogy a téli hónapok alatt a Somme-csatorna területén akart megállapodni, de sietve kénytelen volt visszavonulni.

Csapataink tegnap éjjel elfoglalták Ville Voque és Sainte Milla községet, valamint a havrincourti erdő legnagyobb részét. Helyi harcok voltak Armentières-től nyugatra, de a

helyzetet jelentékenyen nem befolyásolták. La Bassétől nyugatra őrirataink tovább haladtak előre az ellenség állásaiban.

A francia jelentés

— szeptember 8. Az Oisétől északra francia csapatok elfoglalták Mennesis községet (La Feretől északnyugatra) és elértek St. Quentin—Kemmelhez. Az Oisétől délre Servais irányában előrenyomultunk.

— szeptember 7. A Sommetől az Oiseig a francia csapatok egész éjjel folytatták az ellenség üldözését és közben helyenkint megtörték annak ellenállását. A Somme két oldalán megszállották Pithont, Eaucourtot, Duryt és Ollezyt. Az Oisétől északra benyomultak Tergnierbe. E várostól keletre a vasutvonal és a csatorna mellett haladunk. Az Aillettetől északra a Coucy-erdő teljesen birtokunkban van.

Légi támadás Willach ellen

Sajtóhadiszállás, szeptember 8. Szeptember 7-én reggel 9 óra 25 perckor három ellenséges repülő a Gail-völgy felől jövet, kísérletet tett, hogy Willachot megtámadja. A repülőgépeket heves tüzzel fogadták. Védőrepülőink az ellenséget visszazoritották a várostól és visszafordulásra kényszerítették. Az ellenség ennélfogva csak nagy sietséggel tudott néhány bombát ledobni, amelyek közül csak kettő robbant fel, a nélküli, hogy említésre méltó kárt okozott volna.

Tavasszal lesznek a döntő csaták

Basel, szeptember 9. A Havas-ügynökség jelenti Párisi katonai körök arra számítanak, hogy a Hindenburg-vonalak ellen 2—3 nap múlva általános támadás indul meg. A nagy döntő csaták csak a jövő tavasszal lesznek.

A szibériai köztársaság hadat üzent Németországnak

Genf, szeptember 9. A Havas-ügynökség jelenti Omsk-ból: A köztársasági kormány Németországnak hadat üzent és a németeket internálta.

Vizsgálat a volt román miniszterek ellen

Bukarest, szeptember 8. A parlamenti vizsgáló bizottság, amely a volt miniszterek ellen a bizonyítékokat gyűjti, elrendelte, hogy Rafael bukaresti volt bünyügyi rendőrfőnököt letartóztassák. Ő volt Panaitescu legtevékenyebb ügynöke és vak eszköze. — Érdekes részleteket közöl Panaitescu multjából a Renasterea. Bizonyítékokkal áll elő, hogy egy

URANIA

Ma, kedden
szeptember 10.

Herceg Ferenc

regénye

Kivándorlók

5 felvonásban.

Az Est filmripportja.

Előadások 7-től 9-ig,
utolsó előadás 9-től 11-ig

APOLLO

Ma, kedden
szeptember 10.

Az Est filmripportja

Marlitt

második filmesített
regénye

A gránátöves asszony

részben.

Előadások 7-től 9-ig,
utolsó előadás 9-től 11-ig

Arany Bika mozi

Ma, kedden
szeptember 10.

Hella Moja

főszereplésével

Hozományvadászok

vígjáték 4 felvonásban.

Előadások 7-től 9-ig,
utolsó előadás 9-től 11-ig

szép napon Panaitescu, érdemeket akarván szerezni, rendőrlégénységével Bukarest környékén főpróbát tartott, hogy miképpen akadályozna meg egy merényletet Károly király ellen. Akkoriban az öreg király hosszabb utra készült az Aldunára. Meg kell adni, hogy nagyon ügyesen rendezte a dolgot és mikor Károly király Giurgiuba érkezett, **a rendőrök bombát találtak, amelynek kanóca füstölgött.** Közvetlenül azután Panaitescu a kormánytól nagy összegű rendelkezési alapot eszközölt ki, hogy módjában legyen a királyra jobban vigyázni.

Visszakérik Moszkvából a román aranykincset

Bukarest, szeptember 8. A román kormány — mint Jassyból jelentik — tárgyalásokat kezdett az orosz népbiztosok tanácsával Moszkvában, hogy visszaszerezze a román nemzeti bank pénzkészleteit, amelyeket annak idején a veszedelem elől az állami oklevéltárakkal együtt Jassyba vittek. A tárgyalások vezetésére Dobrovic, a román pénzügyminisztérium igazgatója, moszkvába érkezett.

Bísmultak a német-spanyol ellentétek

Geni, szeptember 9. Madridi táviratok szeptember 11-ikére hivatalos nyilatkozatot jelentenek a német-spanyol tárgyalások állásáról. Miután a fennálló nagy nehézségeket leküzdötték, biztosra vehető, hogy Spanyolország jó viszonya Németországgal és szövetségeseivel továbbra is fenn fog állani. A központi hatalmak madridi képviselőinek nagy elismeréssel adóznak, mert a nehéz viszonyok közt a helyzet magaslatán állottak.

A lengyel kérdés

Berlin, szeptember 9. A német csapatoknak nyugaton végbemenő visszavonulása kihat a lengyelországi eseményekre is. Egyrészt Németország siettetni igyekszik az új lengyel állam felépítését, másrészt a lengyelországi pacifisták, erősebben, mint valaha, agítálnak olyan irányban, amely ellenkezik Németország céljaival. — Tekintettel erre a helyzetre, a varsói kormány igyekezett, hogy az államtanácsot, amelyet most kellett volna összehívni a kül- és belpolitika irányának a megállapítása végett, elnapolja. Ez sikerült is, úgy, hogy az államtanács tényezői most azon az állásponton vannak, hogy **bevárják a tények kialakulását** és csak azután hívják össze az államtanácsot.

A legközelebbi hetekben — értesülésünk szerint — Berlinben részletes tárgyalá alá veszik azt a programot, amely Németország szemei előtt lebeg. Ebben a tekintetben eddig az történt, hogy a német főhadiszálláson egyrészt Ronikier gróf és Radziwil herceg, másrészt Hintze államtitkár között bizonyos elvi megállapodások jöttek létre, amelyeket aztán Bécsben Hintze államtitkár és Burián gróf is megvitatott. Miután a bécsi megállapodás értelmében mind a kis-lengyel, mind pedig az osztrák-lengyel megoldást teljes részleteiben fogják kidolgozni, Berlinben most hozzálatnak ehhez a munkához és a kis-lengyel megoldási módozatot a legkisebb részletekig dolgozzák ki. A munkába kerülő legfőbb kérdések lesznek: **a Vistulán való szabad hajózás, Danzig**

szabad kikötővé való nyilvánítása, Lengyelország keleti határának a Berezináig való kiterjesztése, a cholmi kerület visszaszadásának a kérdése, a lengyel-litván határ, a Németországgal való katonai egyezmény és a vám-szerződés. Ez a részletes program azután a lengyel régenségi tanács, később pedig az államtanács elé kerül. Csak akkor fognak a lengyelek állást foglalni arra nézve, vajjon a német vagy az osztrák megoldást választják-e. Berlinben határozottan meg vannak győződve, hogy **a lengyelek a német megoldás mellé állanak.** — Ugy tudják különben, hogy Steczkowszky lengyel miniszterelnök visszalépése tisztán egészségi okokból történt és a nagy nyílt kérdésekkel nem áll összefüggésben.

Török hivatalos jelentés

Konstantinápoly, szeptember 8. A török főhadiszállás közli szeptember 7-én:

Palesztinai harcponal: A parti szakaszon egy sikeres járőrvállalkozásból foglyokat szállítottunk be. Balszárnyunkon jól sikerült előretörést hajtottunk végre az ellenséges lovasság ellen a Jordántól keletre és Nabre Fendítői délnyugatra. **A Jordán torkolatától északra egy rohmozó ellenséges lovasezredet halomra löttünk.** Egy másik, állásainknak nekifogó lovasezredet tüzelésünk megritkított. Néhány sebesülten foglyot, sok lovat és fegyvert szállítottunk be. Csapataink feladatuk teljesítése után parancs szerint és az ellenségtől meg nem zavarva, kiindulási állásaikba tértek vissza.

A harcponal többi részén csak csekély kölcsönös tüzési események történtek.

A Hedzsasz-vasutnál, Dörsardul mellett, előre tapogatózó felderítő osztagokat elűztünk.

Egyébként nem volt különös esemény.

Megint nincs villamos áram

És nem működik a vízvezeték sem

Vasárnap reggel óta ismét a legnagyobb zavarokat idézte elő a szénhiány. A világítási vállalat villamos üzeme ugyanis a hajnali órákban beszüntette az áramfejlesztést s így a villamos erőre berendezett ipari üzemeknek meg kellett állniuk, a vízvezeteki üzem is megállott és a villamos közlekedés meg sem indulhatott. Az üzemszavarak nagy károkat és nagy bajokat okoztak, különösen azért, mert az árambeszüntetés váratlanul történt, arról a közönség mitsem tudott s így semmiféle intézkedést előre nem tehetett. — Így a háztartások teljesen víz nélkül maradtak és sok helyen alig lehetett a főzéshez szükséges vizet nagy nehezen megszerezni. Az éjjel készülő reggeli lapok, így a „Debreceni Független Ujság is”, épen nyomás alatt voltak, de a nyomást nem lehetett befejezni s így alig néhány példány jelenhetett meg.

Az üzemszünetelés egész napon át tartott és csak este hét óra felé indult meg a vízvezeték és a villamos közlekedés, meg a világítás. Éjjelkor ismét megszüntették a villamos áramszolgáltatást, amely egész napon át szünetelt és ismét csak este 7 órakor indult meg. A világítási vállalatnak tegnap két vagon szene, ma ismét valami kisebb szállítmánya érkezett, úgy, hogy az üzemet ismét megkezdhetette.

Tegnap Majerszky Mihály igazgató följánlott 3 vagon szenet a világítási vállalatnak, de ez nem segíthetett a bajon.

A városi tanács is foglalkozott ma a szénmizéria kérdésével és tudomásul vette a bajokat, amelyekre azonban különösebb intézkedést nem tett, csupán fölhívta a világítási vállalat igazgatójának és a vízvezeték felügyelő bizottságának figyelmét arra, hogy a vízvezeték esetleges elzárásáról idejében értesítsék a közönséget. Egyszermind fölhívta a világítási vállalat felügyelő bizottságát részletes jelentéstételre.

Ez azonban nem elég. A legerélyesebben föl kellene szólítani a tanácsnak és a polgármesternek a szénkormánybiztost, hogy a kiutalásokról pontosan gondoskodják és több ilyen iennakadás, amelyen — elmondhatjuk — csak Debrecennel esik meg, elő ne fordulhasson. A legerélyesebben és minden eszközzel arra kell törekedni, hogy üzembeszünetelés ne történjék.

Brück Gyula meghalt

A debreceni zeneiskola gyásza

A magyar zenei életet és közvetlenül a debreceni zenei művészetet és a zeneiskolát súlyos csapás érte. Egyik országos, sőt európai hírű művész tanára, Brück Gyula, váratlanul meghalt.

Brück Gyula már hosszabb idő óta betegeskedett, asztmája és gégebaja volt. Állapota azonban nem volt aggasztó. Egy hét előt tért haza a Tátrából, utközben azonban meghült s e hűlés következtében szerzett betegsége egy hét alatt végzett vele: ma reggel a kiváló művész és zenepedagógus meghalt.

Brück Gyula, aki most 59 éves volt, 21 év óta tanított Debrecenben. 1897-ben jött a zenedéhez s itt zeneelméletet, összhangzatant és alaktant tanított. Kiváló pedagógus, elsősorú zenetudós volt, aki szakmája terén elismert tekintély volt. Oklevelét a híres lipcei egyetemi tanártól, Rientől nyerte. Több kitűnő zenei művet szerzett: eudeokat, fugákat, egy vonósnégyest s régi magyar darabokat írt át négy kézre. — Munkáinak nagyrésztét külföldön adták ki. Két tankönyvet is írt, amelyeknek címe: Zeneelmélet, Alaktan.

Mint kiváló pedagógusra, fényt vet az a körülmény, hogy a zeneakadémián az ő keze alól kikerült növendékek mindig a legelsőek.

Mély gyászt és részvétet okozott halála széles körben. Halálát özvegye és két fia, Emil, aki szintén zenetanár és István, aki jogász — mindketten katonák — gyászolják. Emil fiát épen a mai tanácsülésen bízták meg betegeskedő atyja helyettesítésével a zeneiskolában.

Az elhunyt tudós tanár temetése szerdán délelőtt lesz.

— **Spitzmüller báró közös pénzügyminiszter.** Bécsből jelentik: A közös pénzügyminisztérium élén bekövetkezett a változás. A király Spitzmüller bárót már kinevezte és holnap jelenik meg a legfelsőbb kézirat a hivatalos lapban. Burián gróiról, aki ez év áprilisa óta a külügyminisztérium vezetője mellett a közös pénzügyminisztériumot is ellátta, a királyi kézirat a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg s különösen kiemeli nagy érdemeit, amelyeket Bosznia és Hercegovina körül szerzett.

Finom téli fajalmák kézzel szedett minőségben a következő fajokban: Batul, Parmin, Jonathán, Ronette, Calvil, Borkormos és Mosánszky maximális árban kapható és előjegyezhető **Kontsek Gézánál.**

A debreceni Rinaldo Rinaldini

Egy veszedelmes rabló elfogatása

A debreceni esendőrség ma letartóztatta Dankótelegdi Jánost, aki mint katonaszökevény, a bánki erdőben ütött tanyát s itt rablásból élt. Dankótelegdi magát Rinaldo Rinaldininak nevezte s fegyveres kézzel a legvakmerőbb rablásokat követte el. Sokáig társa volt a rablásban Kontor Imre nevű ember, akit azonban már elfogtak és ez idő szerint a debreceni ügyészség fogházában ül.

Ez a Kontor vallott rá a Rinaldo Rinaldini-re, akit mint katonaszökevényt a katonai rendőrség rövid üldözés után el is fogott s Aradra továbbította, ahonnan az olasz határre irányították. Dankótelegdi el is ment Laibachig, itt azonban megszókött és visszatért Debrecenbe, ahol ismét a bánki erdőben ütött tanyát. Itt azonban már várt rá a debreceni esendőrség és mielőtt Rinaldo ismét megkezdhetné volna működését, elcsipte.

A most folyó kihallgatások során a csendőrség az után nyomoz, hol és milyen gazteteket követett el Dankótelegdi. — Az újabb Rinaldo fegyveresen támadta meg a gazdálkodókat s kirabolta őket. Így behatolt Endrédi János bánki gazdálkodóhoz, fegyvert szegzett a mellének és rákiáltott:

— Pénzt vagy életet!

Endrédi elő is adott 134 koronát, azonban a bánki Rinaldo nem elégedett meg ezzel s újból rákiáltott Endrédi-re:

— Akinék ilyen szép lovai vannak, annak több pénzének kell lenni! Ide vele!

Erre Endrédi még 1000 koronát adott át a fenyegető Rinaldónak, aki el is távozott.

Egy másik esetben ismét behatolt egy gazdálkodóhoz, odakötözte az ajtóhoz és kirabolta a kamaráját. Nagy mennyiségű szalonnát, kenyeret, ruhaneműket és párnákat vitt el.

A csendőrség tovább nyomoz Dankótelegdi-Rinaldo Rinaldini ügyében.

A vasárnapi jelentések

Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 8. Hivatalos jelentés.

Az olasz harc vonalon igen élénk repülőtevékenység. Egyébként nem történt fontos esemény.

A vezérkar főnöke.

A német jelentés

Berlin, szeptember 8. A nagyhadszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Gyalogsági osztagok a Merckentől keletre fekvő belga vonalból foglyokat hoztak vissza. Armentiérestől északra az angóioknak megújított támadásait visszavertük.

A harc vonalon mindenütt új állásainkban állunk.

Az ellenség tegnap megkísérelte, hogy a Peronna-Cambrai országúttól délre nagyobb erővel támadjon. Utóvédjeink harcra kényszerítették, a tulsúlyban levő ellenségnek kitértek és este a Gouzeaucourt-Epechy-Templeux vonaltól nyugatra heves támadásokat vertek vissza. A Somme mindkét oldalán az ellenség tegnap is csak habozva követett. A Vermand — St. Simon vonalon, valamint a Crozat-csatorna mentén vele harci érintkezésben vagyunk. Az Aisnétől északra a tüzérségi harc erősödött. — Premontre-Brancourtól nyugatra az ellenségnek erős

támadásai megfiúsultak. Az Aillettelől délre az ellenség Vauzaillontól keletre levő vonalainkig küzdötte magát. Vauzaillon és a Vaillytől nyugatra fekvő terület között erős támadásokat, amelyek estig több ízben megismétlődtek, visszautasítottunk. Az Aisne és a Vesle között a harci tevékenység alább szállt. Ludendorff, első főszállásmester.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai színház

KEDD: **Tosca**, opera. F. Béky Mária és Kertész Vilmos felléptével.

SZERDA: **Árva László király**.

CSÜTÖRTÖK: **Árva László király**.

PÉNTEK: **Névtelen asszony**.

SZOMBAT: **Vengerkák**. Császár Kamilla bemutatkozása.

VASÁRNAP: Délután: **Névtelen asszony**.

VASÁRNAP: Este: **Vengerkák**.

Vigszínház

PÉNTEKEN: **Márványmenyasszony**, operett újdonság. Megnyitó előadás, Honthy Hanna felléptével.

SZOMBAT: **Márványmenyasszony**.

VASÁRNAP: Délután: **Mágnás Miska**, operett. — Este: **Márványmenyasszony**.

Markovits Margit bemutatkozása. Az új drámai hősnő, Markovits Margit, az „Árva László király”-t Herczeg Ferencnek ezt a kivételesen nagyszerű, szép drámáját választotta bemutatójául. — Rutinos játék, nyílt, szép beszéde kiváló művészi kvalitásokról tettek bizonyosságot. Ladányi Ferenc erőteljes, helyes fölfogással alakított Hunyadi Lászlója pompás volt. Szigethy Ida Garai Mária alakjában aratott nagy sikert. Szép magyarságu beszéde, kiejtése és megnyerő megjelenése van. Kitűnő színész. Borosnyay Kató Kanizsai Erzi szerepében volt kedves és elragadó. A király nehez szerepében Stella Gida igyekezett a legjobban nyújtani s játékban mérséklettel, sok jót produkált. Somogyi Kálmán Mátyás-a nagyszerű alakítás volt. — Jó volt Székely Gyula, Szalay Pál és Sándor Antal.

Tosca. (A színházi iroda jelentése.) — Puccini világhírű operája, a Tosca, ma este kerül színre a Csokonai színházban. Az előadás keretében F. Béky Mária és Kertész Vilmos, a társulat operai ensembléjének új tagjai mutatkoznak be.

Árva László király. (A színházi iroda jelentése.) A társulat több tagjának hirtelen történt megbetegedése miatt a műsorban változás történt. Ezek szerint ma este a Tosca opera kerül színre, az Árva László király pedig szerdán és csütörtökön lesz műsoron.

Megnyitó előadás a Vigszínházban. (A színházi iroda jelentése.) Pénteken, szeptember 13-án kezdődnek meg az előadások a Vigszínházban. A megnyitó előadás mindjárt bemutatóval szolgál. Színre kerül Strauss Csókár rendkívül nagy sikert aratott operett-újdonsága, A márványmenyasszony. A címszerepet Honthy Hanna, az új szürett játszsa. Jegyek a Vigszínház pénztáránál d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig előre válthatók.

Az Est filmriportja, bemutatja naponta az Uránia és Apollo mozgósínház. A legújabb események — legszenzációsabb film.

Herczeg Ferenc „A kivándorló” című szenzációs regénye ma utoljára az Urániában. Az előadások 7 és 9 órakor kezdődnek.

Az Apollo szerdán és csütörtökön mutatja be „A kivándorló”-t, Herczeg Ferenc regényét.

Marlitt regénye, „A gránátköves asszony”, ma utoljára az Apollóban.

Hella Moja ma az Arany Bika-moziban.

HIREK

— **Királyi kihallgatások.** Bécsből jelentik: A király tegnap kihallgatáson fogadta Serényi Béla gróf földművelésügyi minisztert, aki vasárnap este visszautazott Budapestre. Audiencián volt még tegnap kivül Syla-Tarouca gróf osztrák földművelésügyi és Mataja népjóléti miniszter, továbbá Berchtold gróf főkamarszmester. Később Pallavicini örgróf, konstantinápolyi nagykövetet fogadta a király.

— **Debrecen és Hajdumegye új tanfelügyelője.** A kultuszminiszter az eltávozott tanfelügyelő helyére Szabó Bélát nevezte ki tanfelügyelővé Hajdumegye és Debrecen város területére. Az új tanfelügyelő ma értesítette a tanácsot hivatala elfoglalásáról s támogatását kérte, amit a tanács készséggel kiállításba helyezett.

— **Burián külügyminiszter a romániai mozgolódásokról.** Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció pénzügyi bizottságának elnöke, Langenhan dr. megjelent Burián István gróf külügyminiszternél és a külpolitikai helyzetről kért fölvilágosítást. Megkérdezte többek között, igaz-e, hogy a román király tartózkodási helyén és befolyásos román körökben a központi hatalmakkal szemben újból ellenséges magatartás észlelhető. A külügyminiszter azt válaszolta, hogy a kormány mindenesetre oka van arra, hogy a központi hatalmak által meg nem szállott román területen bizonyos eseményeket a legnagyobb figyelemmel kísérjen és hogy a kormány szükség esetén minden erővel fel fog lépni az ilyen mesterkedések ellen.

— **A magyar görög keleti püspökség.** — Az Emke, amely mozgalmat indított egy magyar görög keleti püspökség felállítására érdekében, most megkereste Debrecen város tanácsát, hogy azt a feliratot, amelyet 1907-ben a képviselőházhoz intézett ebben a tárgyban és amelyet a képviselőház 1907. február 19-én tárgyalta is, küldje meg. — A városi tanács a levéltárból kikerestette a feliratot és megküldte az Emkének.

— **Wekerle és Szerényi az Aldunán.** — Belgrádból jelentik: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt rövid látogatásra Belgrádba érkezett. A két minisztert Zimonyban Rhemen báró tartományi biztos fogadta. A reggelit a katonai kormányzónál költötték el. Délután megtekintették a város látványosságait és a Topcsidert. — Este a miniszterek tiszteletére a „Zsófia hercegnő” luxushajón vacsora volt. A miniszterek éjszaka folytatták utjukat az Al-Dunára.

— **Magyar borkivitel Ukrajnába.** Az Ukrajnába irányuló magyarországi borkivitel lebonyolítására alakuló szindikátus előkészítő bizottsága országos értekezletre hívta egybe a hazai bortermelőket és borkereskedőket. Az országos értekezletre mintegy ötszázan gyűltek egybe, ahol az előkészítő bizottság megbízásából Zwack Ákos ismertette a szindikátus tervezetét. A megjelentek a Háditermény R. T. részvétele ellen izgatott hangon tiltakoztak. Zwack Ákos igyekezett felvilágosítani a felszólalókat és az értekezletet, hogy a H. T. egyáltalán nem lesz részese a szindikátusnak és közreműködése a kormány megbízásából mindössze csak az Ukrajnában való elhelyezésre, a szállítások lebonyolításának biztosítására és az üzleteknek, vala-

mint a kormányrészesedésnek elszámolására vonatkozik. Buza Barna és Bernáth Béla orsz. képviselők indítványára az értekezlet tagjainak nagy része küldöttségileg jelentkezett Sztéryni József báró kereskedelmi miniszternél, aki előtt előadták óhajaikat és különösen is kifogásolták a H. T. bevonását ebbe az akcióba. Sztéryni József miniszter részletesen ismertette az akció lényegét és közelebbről vázolta a H. T. szerepét is. A küldöttség tagjai megnyugodva fogadták a miniszter kijelentéseit és úgy határoztak, hogy szerdán délután 4 órakor folytatólagos értekezletet tartanak a kamara nagytermében, amelyen előterjesztik a szűkebb körű bizottság javaslatait, hogy azután a szindikátus, lehetőleg az összes indokolt kívánságok figyelembe vételével, megalkulhasson és a borkivétel sürgős ügyét szervezhesse.

— **A zeneiskola igazgatója szabadságon.** A városi tanács ma Simonffy Imre zeneiskolai igazgatónak — betegségére tekintettel — két hónapi szabadságot adott s egyben tudomásul vette, hogy a polgármester az igazgató helyettesítésével P. Nagy Zoltán h. igazgatót bízta meg.

— **A zsirhiány.** A városi tanács sajtóirodája a következő kommunikét adta ki:

„Márk Endre polgármester a helyi sajtó egy részében megjelent, zsirhiányról szóló hírekre vonatkozólag kijelenti, hogy az elmúlt hét folyamán nála sem deputáció, sem egyetlen ember zsirigyben nem járt, zsirhiányról nem panaszkodott. Margarin helyett kiutaltak 50 mázsa szalonnát, ami ki is osztott a közönség között. 1 vagon zsir pedig utban van s két részben küldetik meg Debrecennek, s amint megérkezett, ki fog osztatni. Az ilyen állapot nélküli hírek, amelyek csak igaztalanul hatnak a közönségre, természetesen nem javítanak.”

Ezzel szemben tény: 1. Elégedetlen aszszonyok jártak a városházán. 2. Zsirhiányról minden szegény ember panaszkodik. 3. 5000 kiló margarint helyettesítő szalonnát kiosztottak 100,000 lakos között. 4. Egy vagon zsirnakvalót ígértek Debrecennek s még „utban” sincs. 5. Főképen: zsir nincs. 6. Az ilyen sajtóirodai nyilatkozatok csak igaztalanul hatnak a közönségre s természetesen nem javítanak. 7. A helyzeten csak zsir javít. — Ez az igazság.

— **A magyar zene tanszéke a zeneiskolában.** A városi tanács ma a zeneiskolai bizottság előterjesztésére és a közgyűlés határozata alapján kimondta, hogy a magyar zene tanszékét addig is, amíg a rendszerezés megtörténik, ideiglenesen létesíti s arra Szilágyi Imre drt, a magyar zene kiváló és nagytudású művelőjét hívta meg óraadó tanárnak.

— **A szinigazgató hozzájárulása a hadiárva-alaphoz.** Heltai Jenő igazgató a Csokonai-színház átvétele alkalmával bruttó bevételének 1 százalékát följánlotta a Debrecen városi hadiárva-alap javára. A számvetőség megállapította, hogy a bruttó bevétel 546,200 korona volt, ennek alapján felhívta a tannács Heltai Jenő igazgatót, hogy 5462 koronát a megjelölt alapra az árvaszékhöz fizessen be.

— **A Kereskedő tanonciskolában** a beírások szeptember hó 8., 9., 10. és 11. napjain, mindenkor délelőtt 11—12 óra között történnek. Felkérjük a tanonctartó főnököket, hogy összes tanoncaikat feltétlenül irassák be, mert a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 145,650/1918. számú rendelete értelmében ezentul az iskolalátogatás alól senkinek felmentés nem adható. Beíráskor az egész évi tandíj, 48 K (Kereskedő Társulati tagoknak 40 K) befizetendő. — Az igazgatóság.

— **Jóírású kisasszonyt** keresünk irodánk számára. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok írásban, fizetési igények megjelölésével, lehetőleg személyesen nyújtandók be Hegedűs és Sándornál, Piac-u. 34.

— **Évnyitás az állami reáliskolában.** Az állami reáliskola ma tartotta ünnepi évnyitóját. Nevezetes fordulat ez az iskola életében, mert az intézet négy évi hajléktalanság után ma vette ismét teljes használatba épületét, amely a háboru első napjától kezdve katonailag le volt foglalva. A megnyitó beszédet dr. Kardos Albert igazgató tartotta, aki nagy örömmel mutatott erre az öröndetes mozzanatra és nem kisebb örömmel hangsúlyozta, hogy az intézetnek a fennállása óta nem volt ennyi növendéke. Eddigél ugvanis 420 tanuló iratkozott be, ami fényesen bizonyítja a debreceni állami reáliskola életerejét és versenyképességét.

— **A kártyaadó.** A városi tanács, miután a kávécsok egyrésze a vigalmi adó szabályrendelettel szemben ellenállást fejtene ki és sokan nem váltották ki az adóblokkokat, kimondta, hogy ellenőrköt alkalmaz s azokkal ellenőrzeti, hogy azok a helyek, ahol kártyáznak, kiváltották-e a blokkot s amelyek nem váltották ki, azok ellen bírságot alkalmaznak.

— **Gyakorlott gép- és gyorsíró kisasszonyt** keresünk. Ajánlatok írásban, fizetési igények megjelölésével, lehetőleg személyesen nyújtandók be Hegedűs és Sándornál, Piac-utca 34.

ADAKOZZUNK A VÖRÖS KERESZTNEK!

Legjobb
CSIKÓS
Minden szinben kapható.
Saját érdekben próbálja meg.
RUHAFESTÉK.
Kapható mindenütt.

Felvidéki kézimunkák

saját lakásán való eladásával, urind, aki nagy ösmeretségi körrel rendelkezik, fáradság nélkül, igen szép jövedelemre tehet szert.

Megkeresések **Brück Gyula, Póstyén, Fűrdőszállóda** intézendők.

JÁNOSI ZOLTÁN ABSOLON

című 5 felvonásos, bibliai tárgyú történelmi tragédiája

Ára finom fehér papíron K 6—
„ finom veltin papíron K 8—
kötve mindégylk 4 koronával drágább

kiadóhivatalunkban kapható.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszék. — Meghívásra házhoz is elmevnek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám

Tanuló fizetésre felvételtek Harmathy könyvüzletbe, Fűvészkert 14.

Arc krémek,

Pouderek, illatszerk kimérve, fogcrémek, szájvizek, arcfestékek, szepővizek a legolcsóbbban beszerezhetők
Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, „Aranyegyszaru” gyógyszerház (színház mellett)

Iskolakönyvek a debreceni összes iskolák részére „Csokonai” könyv- és papirkereskedésben Szent Anna-utca 1. kaphatók.

Eladó Nagyhelyesen, Faragó-féle 57 hold tanyás földbirtok. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

Földbirtokosok figyelembe! Egy 36 évi gyakorlattal bíró erdősz és fővadász 57 éves, nős, gyermektel, telen ki főúr uradal, makban volt alkalmazva, keres állást azonnali beépésre. — Értekezni: Turai iroda Debreczen, Miklós-utca 8.

Tapasztó és épület javító munkás kerestetik. Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Levelező-lapok művészi kivitelben, helybeli, egyetemi, hortobágyi és más feléik legolcsóbbban a legnagyobb választékban Csokonai könyv- és papirkereskedésben Szent Anna-u. 1.

Eladó ház Piachoz közel sarokház eladó. Van rajta 2 nagy lakás, 2 külön bejárati szoba, 2 holtbelső. Értekezhetni Miklós-utca 22. a háztulajdonossal.

Iskolai összes könyvek, irókerek és minden a mi az iskolában szükségesek felvételre kapható a „Csokonai” könyv- és papirkereskedésben Szent Anna-utca 1.

Irágép legolcsóbb javít Keszler, első debreceni műszerez Széchenyi-u. 1.

Vesszők mézet és méhviaszt a legmagasabb áron, eladó a mi minőségű ecetet, pergamentpapírt, ór- és hengercsapat, gézvint, kocsikenőcsöt, tölts vasort, jóminőségű kő, lőpólya vaslapra impregnált napirnárgát, továbbá mindenféle műszer, gummat- és bőrvide, áru eiket. Gulavidi Kereskedelmi Részvénytársaság, Gula. — Sürgőncim: Commerz.

Akiknek törött aranya, ezüstkészere, vagy záloglevél van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-utca 8.

Bankok a gyakorlati bíró tisztviselő, továbbá gépírás és levelezésben jártas tisztviselő azonnali felvételre. Debreceni Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Eladó. Irinyi kertészethen nagymennviségű téli fajalma (Jonatán, Batul Parmen, Londoni nenin, Ananász renette Booscoupl szép stb.) kapható. Egy télen is megvehető. — Irinyi kertészet, Irinyi u. p. Erdengeleg Szalmamegye v. á. Reszege.

Munkásoknak és gyáriszolgák magas fizetéssel azonnali felvételre. Tekei tér 100.

Könyvtanok

felvételnek
Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában
Debrecen, Piac-utca 49.

Egy 3-10 lóerejű

villamos motorhoz való szabályozható indító, ellentállással és egy szabályozható szijeszorító tárcsával együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

VISZKETEG

sömör, rüh, sebek és mindennemű bőrbaj kezelésére és teljes kigyógyítására a legbiztosabb szer a

BOROKA KENŐCS

Nem piszkít és szagtalan. Kis tégely 4 korona, nagy tégely 8 korona, csalládi tégely 10 korona. Hozzávaló **BOROKA SZAPPAN** 6 korona. Készíti **Cserő Sándor** gyógyszerész, Nagykovács. Debreczenben kapható: Bárány Sándor, Batáry István, Dénes Artur, Kubek S. örökösai, Mandel József, Mihalovics Jenő, Muraközy László, Petes László, Reichard Sándor, dr. Szabenyi Árpád, Szendrei Béla gyógyszerésztárban, továbbá dr. Rex Ferenc és Központi drogeriában.